

JOHDANTO

Tervetuloa opiskelemaan Kannuksen lukioon! Käsissäsi oleva valintaopas antaa sinulle lyhyen kuvauksen Kannuksen lukion opintotarjonnasta ja opintojaksojen sisällöistä. Lukion valintakortista löydät suosituksen eri vuosina opiskeltavista opintojaksoista. Täytä valintakortti harkiten, sillä opiskelijoiden valintojen perusteella muodostetaan opintotarjotin seuraavaa lukuvuotta varten.

LUKIO-OPISKELU

Lukiossa jokaisen oppiaineen oppimäärä jaetaan opintojaksoihin. Kannuksen lukiossa voi suorittaa opintojaksot, jotka on esitelty tässä oppaassa. Kannuksessa lukuvuosi jaetaan viiteen jaksoon. Suurin osa opintojaksoista on laajuudeltaan 2 op, jolloin kyseistä opintojaksoa opiskellaan viisi (45 min.) oppituntia viikossa. Joitakin opintojaksoja opiskellaan hajautettuna.

OHJEITA OPINTOJEN SUUNNITTELUUN

Päivälukiossa lukio-opintojen laajuus on 150 op, aikuislukiossa 88 op. Opintojaksot on jaettu pakollisiin, valtakunnallisiin valinnaisiin ja koulukohtaisiin opintoihin. Lukion suorittaminen onnistuu kolmessa vuodessa, jos opinto-ohjelmaan kertyy ensimmäisen ja toisen opiskeluvuoden aikana n. 60 op, ja kolmannen vuoden aikana 30 op. Tarvittaessa opintoihin voi käyttää aikaa neljä vuotta.

VALINTAKORTIN TÄYTTÄMINEN

1. Ympyröi opintojaksot, joille osallistut **seuraavan opiskeluvuoden aikana**. (Huom! tumma harmaa tarkoittaa pakollisia opintojaksoja, vaaleanharmaa valtakunnallisia valinnaisia opintoja ja valkoinen koulukohtaisia opintoja.)
2. Jos valitset opintojaksoja ensimmäiselle lukiovuodelle, valitse myös koulukohtainen opintojakso TO1. Tällä jaksolla harjoitellaan lukiossa käytettäviä tietokoneohjelmistoja.
3. Laske valitsemistasi opintojaksoista kertyvä opintopistemäärä ja merkitse se valintakorttiin.
4. Musiikista ja kuvataiteesta sinun tulee valita yhteensä 3 opintojaksoa neljästä vaihtoehdosta (mu1, mu2, ku1 ja ku2).
5. Valintakortin avulla voit suunnitella, mitä opintojaksoja aiot tulevina vuosina suorittaa.

Jos sinulla on kysyttävää opintojaksoista, voit olla yhteydessä opinto-ohjaajaan, aineenopettajiin tai rehtoriin. Yhteystiedot löytyvät Kannuksen lukion kotisivuilta.

KANNUKSEN LUKIO OPINTOJAKSOKUVAUKSET (LOPS 2021)

ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS

Opintojaksojen suoritusjärjestys ja arviointi

Äidinkielestä suositellaan suoritettavaksi opintojen ensimmäisenä vuonna pakolliset opintojaksot ÄI1, ÄI2-3 ja ÄI4. Ne on hyvä olla suoritettuna ennen opintojaksoja ÄI5, ÄI6-7 ja ÄI8. Opintojakso ÄI9 sekä koulukohtaiset opintojaksot sopivat suoritettaviksi missä tahansa vaiheessa opiskelua. Kirjoitustaidon kokeeseen valmentava opintojakso ÄI10 tehdään jo toisena opiskeluvuonna kuten myös opintojaksot ÄI5 ja ÄI6-7. Opintojaksot ÄI8, ÄI11 ja ÄI13 ovat pääsääntöisesti viimeisen opiskeluvuoden opintojaksoja. Pakolliset ja valtakunnalliset opintojaksot arvioidaan asteikolla 4-10. Koulukohtaisista opintojaksoista saa suoritusmerkinnän (S).

Pakolliset opinnot

ÄI1 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op)

Opiskelija harjoittelee erilaisten ja monimuotoisten tekstien tuottamista, tulkitsemista ja arviointia sekä niiden rakenteita ja ilmaisutapoja. Hän tutustuu kirjoitusprosessin eri vaiheisiin ja rohkaistuu kirjoittajana. Hänen käsityksensä itsestään tekstien tulkitsejana ja tuottajana sekä palautteen antajana ja vastaanottajana vahvistuu. Hän osaa käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana.

ÄI2-3 Kieli- ja tekstitietoisuus ja vuorovaikutuksen perusteet (2 op)

Opiskelija kehittää kieli- ja tekstitietoisuuttaan. Hän syventää ymmärrystään kielestä ja teksteistä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina. Hän lisää viestintärohkeuttaan, syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä. Opiskelija ymmärtää kielen sosiaalisen luonteen ja merkityksen niin yksilön kuin yhteisöjen kannalta ja syventää ryhmäviestintätaitojaan sekä oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä. Hän oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.

ÄI4 Kirjallisuus ja kertomuksellisuus (2 op)

Opiskelija syventää ja monipuolistaa lukemisen tapojaan. Hän tutustuu kauno- ja tietokirjallisuuden lajeihin ja ilmaisukeinoihin ja monipuolistaa taitoaan lukea, analysoida ja tulkita monimuotoista kirjallisuutta tarkoituksenmukaista lähestymistapaa ja käsitteistöä hyödyntäen. Hän harjaantuu ymmärtämään kirjallisuuden monitulkintaisuutta.

ÄI5 Tekstien tulkinta ja vaikuttaminen (2 op)

Opiskelija syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan. Hän harjaantuu ymmärtämään median toimintatapoja, median merkitystä identiteettien rakentumisessa ja median roolia yhteiskunnallisena vaikuttajana. Hän oppii tulkitsemaan monimuotoisia tekstejä, erityisesti mediatekstejä, sekä analysoimaan niiden ilmaisutapoja ja vuorovaikutusta. Opiskelija perehtyy vaikuttamisen ja argumentoinnin keinoihin sekä syventää niihin liittyviä tietoja ja taitoja.

ÄI6-7 Kirjoittaminen ja vuorovaikutus (2 op)

Opiskelija rohkaistuu kirjoittajana ja syventää kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan. Hän syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin ja taitoaan käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana. Hän harjoittelee tekstien luotettavuuden arviointia. Hän lisää esiintymisrohkeuttaan ja ymmärrystään esiintymisjännityksestä ja kehittää esiintymistaitojaan sekä kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä. Hän syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

ÄI8 Kirjallisuus ja konteksti (2 op)

Opiskelija lisää kirjallisuuden tuntemustaan ja oppii tarkastelemaan kaunokirjallisuutta myös osana muuttuvaa yhteiskuntaa. Hän harjaantuu ymmärtämään eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa. Hän tutustuu Suomen kirjallisuuden ja maailmankirjallisuuden keskeisiin teoksiin ja teemoihin sekä oppii analysoimaan niitä osana kulttuurikontekstia.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

ÄI9 Vuorovaikutustaitojen syventäminen (2 op)

Opiskelija syventää ja monipuolistaa puhe- ja vuorovaikutustaitojaan ja niihin liittyviä tietojaan sekä kehittää viestintäänsä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Opiskelija oppii arvioimaan puhe- ja vuorovaikutustaitojen merkitystä ihmissuhteissa, opiskelussa ja työelämässä. Opintojaksossa painottuvat käytännön harjoitukset leppoisassa ja kannustavassa ilmapiirissä. Opintojakso antaa hyvät valmiudet jatko-opiskeluihin ja työelämään! Harjoitellaan mm. kokous- ja neuvottelutaitoja, työhaastattelussa ja valintakokeessa olemista, puheen pitämistä ja tilanpepuheita.

ÄI10 Kirjoittamistaitojen syventäminen (2 op)

Opiskelija kehittää kirjallista ilmaisukykyään ja taitoaan tuottaa asiatyylinen, laajahko teksti aineistoja hyödyntäen. Hän kehittää kirjoittamisen prosessin hallintaansa ja taitoaan muokata tekstiään. Opintojakso valmentaa opiskelijaa erityisesti äidinkielen ja kirjallisuuden ylioppilaskokeen kirjoitustaidon kokeeseen.

ÄI11 Lukutaitojen syventäminen (2 op)

Opiskelija syventää ja monipuolistaa taitojaan eritellä, tulkita, tuottaa ja arvioida erilaisia tekstejä. Hänen kriittinen ja kulttuurinen lukutaitonsa syvenee. Opintojakso valmentaa opiskelijaa erityisesti äidinkielen ja kirjallisuuden ylioppilaskokeen lukutaidon kokeeseen.

Koulukohtaiset opinnot

ÄI12 Ilmaisutaidon alkeet (2 op)

Rohkaistaan ja kehitetään omaa ilmaisua. Harjoitetaan ilmaisun perusvalmiuksia (mm. rentoutta, keskittymistä, uskallusta), puheilmaisua ja eleitä. Opitaan tunnistamaan omia tunteita. Improvisoidaan.

ÄI13 Kielenhuollon kertaus (2 op)

Kerrataan kielenhuollon perusasioita sekä hyvän ja ymmärrettävän asiatyylin periaatteita. Kurssilla painottuvat käytännön harjoitukset. Valmistaudutaan yo-kirjoituksiin.

ÄI14 Kirjallisuuteen syventyminen

Luetaan monipuolisesti nykykirjallisuutta opiskelijoiden toiveiden pohjalta ja keskustellaan siitä yhdessä. Syvennetään kirjallisuudentuntemusta lukemalla eri lajeja: runoja, novelleja, esseitä ja digikirjallisuutta. Opintojaksoon sisältyy myös luovaa kirjoittamista.

ÄI15 Viestintä ja markkinointi

Koulun lehti teemaopintoina paperisena ja/tai verkossa.

ÄI16 ja ÄI17 Kirjallisuuskansio (2 op ja 2 op)

Itsenäisesti suoritettava kahden opintojakson laajuinen opintokokonaisuus, joka on tarkoitettu kaunokirjallisuuden harrastajalle. Opiskelija lukee 18 kaunokirjallista teosta ja suorittaa ne sovitulla tavalla opettajalle. Suorittamalla opintojakson kokonaan saa kirjallisuudiplomin. Erillinen kirjallisuusluettelo. Opintokokonaisuudesta voi tehdä halutessaan myös vain toisen puolen lukemalla yhdeksän teosta, jolloin siitä saa opintojakson (ÄI16) mutta ei diplomia.

ÄI18 ja ÄI19 Suomea vaihto-opiskelijalle (2 op ja 2op)

Opiskellaan suomen kieltä itsenäisesti opettajan avustuksella. Erilaisia tehtäviä sekä keskustelu- ja kuunteluharjoituksia.

ENGLANTI (A1-KIELI)

Opintojaksojen suoritusjärjestys

Koulukohtainen opintojakso ENA0 suoritetaan ennen pakollisia opintojaksoja. Ensimmäisenä vuonna suoritetaan opintojaksot ENA1-2 ja ENA3. Toisena vuonna suoritetaan opintojaksot ENA4, ENA5, ENA8 ja ENA10 (kaikki eri jaksoissa) ja kolmantena vuonna opintojaksot ENA6, ENA7 ja ENA9.

Pakolliset opinnot

ENA1-2 Opiskelutaidot ja englanti globaalina kielenä (4 op)

Opintojakson tehtävänä on avata lukion kieltenopiskelun tavoitteita suhteessa jatkuvaan oppimiseen ja tulevaisuuden tarpeisiin muutosten monikielisessä maailmassa. Opintojakso totuttaa opiskelijaa lukion kieltenopiskeluun, jossa kohdekieltä käytetään mahdollisimman paljon. Tehtävänä on kehittää opiskelijan kielitietoisuutta ja kieli-identiteettiä sekä itse- ja vertaisarviointitaitoja sekä vahvistaa opiskelijan ja ryhmän hyvinvointiosaamista.

Opintojakson tehtävänä on myös tarkastella englannin kielen aseman kehittymistä lingua francana globaaleissa konteksteissa ja vuorovaikutustilanteissa, joissa englanti ei välttämättä ole kenenkään äidinkieli. Tehtävänä on myös tarkastella, miten kieli ja kielitaito vaikuttavat eettisesti kestävään toimintaan kaikessa viestinnässä. Opintojaksossa avataan rakentavan vuorovaikutuksen (mediaatio) käsitettä keskeisenä kielitaidon osa-alueena.

ENA3 Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä (2 op)

Opintojakson tehtävänä on syventää kulttuurista ymmärrystä. Opintojaksossa tarkastellaan kielten ja kulttuurien moninaisuutta sekä arvoja ja merkityksiä, jotka välittyvät kulttuurin kautta yksilölle ja yhteisölle. Taiteiden merkitystä tarkastellaan niiden vaikuttavuuden kautta. Opiskelijaa ohjataan hyödyntämään muita opintoja tai oppimisympäristöjä sekä elämänpiirejään. Opintoihin voidaan sisällyttää laajahko luovan ilmaisun tuotos.

ENA4 Englannin kieli vaikuttamisen välineenä (2 op)

Opintojakson tehtävänä on kehittää ajattelu- ja opiskelutaitoja harjoittelemalla kriittisiä luku- ja tiedonhankintataitoja sekä niihin pohjautuvia soveltamisen ja tuottamisen taitoja. Opintojaksossa tarkastellaan osallisuuden, aktiivisen toimijuuden ja demokratian rakentumista englannin kielellä kielellisesti, kulttuurisesti ja katsomuksellisen monimuotoisessa maailmassa.

ENA5 Kestävä tulevaisuus ja tiede (2 op)

Opintojakson tehtävänä on syventää opiskelijan tiedonhankinnan taitoja, erityisesti lähteen luotettavuuden tarkastelun näkökulmasta, ja vahvistaa hänen tekstin tulkitsemiseen ja tuottamisen taitojaan. Tehtävänä on myös vahvistaa opiskelijan taitoja esittää kysymyksiä ja etsiä vastauksia tai hahmotella ratkaisuja itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä.

ENA6 Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä (2 op)

Opintojakson tehtävänä on syventää opiskelijan käsitystä kielitaidosta työelämätaidona ja sosiaalisena pääomana muuttuvassa maailmassa. Opintojaksossa pohditaan jatko-opinto- ja urasuunnitelmia sekä työntekoa myös kansainvälisessä kontekstissa.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Syventävien opintojaksojen erityisenä tavoitteena on ohjata opiskelijaa muodostamaan kokonaiskäsitys kielitaitonsa tasosta opintojen päättövaiheessa sekä auttaa opiskelijaa löytämään keinoja kehittää osaamistaan. Kieliprofiilia täydennetään tavoitteellisesti opiskelijan omien tarpeiden mukaan.

ENA7 Ympäristö ja kestävä elämäntapa (2 op)

Opintojakson tehtävänä on valmistaa opiskelijaa maailmankansalaiseksi, jolla on tietoa, taitoa ja tahtoa osallistua globaaleista ympäristökysymyksistä käytäviin keskusteluihin. Näkökulmia tarkastellaan opiskelijan omasta elinpiiristä käsin, mutta opintojaksossa tutustutaan myös kansainvälisten organisaatioiden tapoihin käsitellä kestävään elämäntapaan liittyviä kysymyksiä.

ENA8 Viesti ja vaikuta puhuen (2 op)

Opintojakson tehtävänä on harjaannuttaa opiskelijan monipuolista suullista kielitaitoa, jota tarvitaan kansainväliseen toimijuuteen, sekä tarjota opiskelijalle jatkuvan oppimisen välineitä oman suullisen kielitaidon kehittämiseksi. Tehtävänä on myös vahvistaa neuvottelemisen taitoja sekä toisen arvostamista ja huomioon ottamista. Opintojaksoon sisältyy Opetushallituksen tuottaman suullisen kielitaidon kokeen tai erillisen ohjeistuksen mukaisten näyttöjen suorittaminen.

Koulukohtaiset opinnot

ENA0 Peruskouluenglannin kertaus (2 op)

Opintojakson tehtävänä on valmistaa opiskelijaa lukion englannin opiskeluun. Opintojakso keskittyy peruskoulun englannin oppimäärään kertaamiseen. Opintojakso suoritetaan ennen muita lukion pakollisia englannin opintojaksoja.

ENA9 Abien kertaus (2 op)

Opintojakson tehtävänä on valmistaa opiskelijaa englannin pitkän oppimäärän ylioppilaskokeeseen. Opintojakso valitaan aina viimeisenä opiskeluvuotena.

ENA10 Kuuntelu- ja kirjoitustaito (2 op)

Opintojakson tehtävänä on syventää opiskelijan kuullun ymmärtämisen sekä kirjallisen tuottamisen taitoja. Opintojakso valitaan toisena opiskeluvuotena.

RUOTSI (B1-KIELI)

Opintojaksojen suoritusjärjestys

Koulukohtainen opintojakso 10 suoritetaan ennen pakollisten opintojaksojen aloittamista. Pakolliset opintojaksot 11-15 suoritetaan numerojärjestyksessä. Valtakunnalliset syventävät opintojaksot 16-17 sekä koulukohtaiset opintojaksot 18-19 voi suorittaa vapaasti pakollisten opintojaksojen suorittamisen jälkeen.

Pakolliset opinnot

RUB11-12 Opiskelutaidot ja ruotsin kieli arjessani (4op)

Opintojakson aikana opiskelija pohtii omaa kielitaitoaan ja omia vahvuuksiaan. Tavoitteena on rohkaistua käyttämään ruotsin kieltä arkipäiväisissä tilanteissa. Pohditaan omia opiskelustrategioita ja etsitään itselle sopivia työtapoja. Syvennetään tietämystä suomen ja ruotsin kielen vaikutuksesta toisiinsa ja Suomen kieliolosuhteista. Aihepiirinä opiskelijan omasta elämästä, ihmissuhteista ja lähiympäristöstä kertominen ruotsiksi. Harjoitellaan myös palautteen antamista ja vastaanottamista. Opintojakson aikana opiskelija laatii myös kieliprofiilin ja asettaa omia tavoitteita oppimiselle.

RUB13 Kulttuuri ja mediat (2op)

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu suomenruotsalaisiin, ruotsalaisiin ja muihin pohjoismaisiin kulttuuri-ilmioihin. Tutustutaan myös ruotsinkielisiin medioihin ja ruotsinkielisten lähteiden hyödyntämiseen tiedonhaussa. Pehdytään ruotsinkielisiin uutisteksteihin ja pääasioiden ymmärtämiseen niistä. Käsitellään myös opiskelijoita kiinnostavia ajankohtaisia aiheita ruotsiksi.

RUB14 Ympäristömme (2op)

Opintojakson aikana harjoitellaan erilaisten tekstien tulkitsemista aiheena eri elinympäristöt, kulttuurien moninaisuus ja yhteiskunnat. Harjoitellaan kirjallista tuottamista mielipiteen ilmaisemisessa ja lyhyen ohjatun tekstin laatimisessa. Käsitellään myös ajankohtaisia yhteiskunnallisia aiheita nuorten näkökulmasta.

RUB15 Opiskelu- ja työelämä (2op)

Opintojakson aikana harjoitellaan ruotsin kielen käyttämistä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa. Tutustutaan teksteihin, jotka liittyvät nuorten opiskeluun, työelämään ja itsenäistymiseen. Pohditaan myös jatko-opintoja, urasuunnitelmia ja valmiuksia elinikäiseen oppimiseen. Täydennetään kieliprofiilia tulevaisuuden tarpeita varten.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksoilla syvennetään opiskelijan taitoa käyttää ruotsin kieltä eri tarkoituksiin. Opintojaksoilla harjoitellaan tekstien tulkitsemista ja tuottamista yksin ja yhdessä sekä kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Opintojaksoihin voidaan integroida muihin opintoihin liittyvä kirjallinen tai suullinen ruotsinkielinen osuus tai kokonaisuus.

RUB16 Viesti ja vaikuta puhuen (2op)

Opintojakson aikana vankennetaan puhumisen sujuvuutta ja harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista. Opiskelija tiedostaa suullisen osaamisensa tason ja kehittämistarpeensa ja saa näistä palautetta. Harjoitellaan eri vuorovaikutustilanteita ja dialogin rakentamista ja puhumisen eri piirteitä. Tarjotaan aitoja ruotsinkielisiä kontakteja opiskelijoille erilaisissa ympäristöissä mahdollisuuksien mukaan.

RUB17 Kestävä elämäntapa (2op)

Opintojakson aikana syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa ruotsin kieltä erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja eri yleisöille. Laajennetaan sosiaalisen median tuntemusta ruotsin kieltä käyttämällä. Tutustutaan kansallisissa kielitutkinnoissa vaadittavaan ruotsin taidon osaamiseen. Aiheina kestävä kehitys erityisesti opiskelijan omasta näkökulmasta, eettisyys ja vastuullisuus sosiaalisessa mediassa sekä sananvapaus.

Koulukohtaiset opinnot

RUB10 Ruotsin kertaava opintojakso (2op)

Opintojakson aikana kerrataan peruskoulun keskeistä sanastoa ja kielioppia ja vahvistetaan opiskelijan taitoja ruotsin kielen ymmärtämisessä ja tuottamisessa. Opintojakso suoritetaan ennen muita ruotsin pakollisia opintojaksoja.

RUB18 YO-kirjoituksiin valmentava opintojakso (2op)

Opintojakson aikana kerrataan lukiossa opiskeltuja keskeisiä ruotsin kielen aihealueita sekä syvennetään omia ruotsin kielen taitoja. Harjoitellaan monipuolisesti ruotsin ylioppilaskirjoituksia varten. Opintojakso sopii suoritettavaksi pakollisten opintojaksojen (RUB11-RUB15) jälkeen ennen ylioppilaskirjoituksia.

RUB19 Kuuntelemisen ja kirjoittamisen opintojakso (2op)

Opintojakson aikana tuotetaan erilaisia tekstejä erilaisiin tilanteisiin ja erilaisille yleisöille sekä harjoitellaan kuullunymmärtämistaitoja ruotsin kielessä. Opintojakso sopii suoritettavaksi pakollisten opintojaksojen (RUB11-RUB15) jälkeen ennen ylioppilaskirjoituksia.

SAKSA (B3/B2–KIELI)

Opintojaksojen suoritusjärjestys

Saksan kielen SAB31, SAB32 ja SAB33 -opintojaksot suoritetaan opintojen ensimmäisenä vuotena. SAB34, SAB35 ja SAB36 -opintojaksot suoritetaan toisena vuotena. Viimeisenä vuotena suoritetaan SAB37, SAB38 ja SAB39 -opintojaksot.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

SAB31 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen (2 op)

Opintojakson tehtävänä on motivoida pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen kielenopiskeluun sekä vahvistaa opiskelijan mielenkiintoa uutta kieltä ja kulttuureja kohtaan. Opiskelijaa rohkaistaan toimimaan kohdekielellä aktiivisesti, monenlaisia alkeiskielitaitoa kompensoivia vuorovaikutusstrategioita käyttäen.

SAB32 Vuorovaikutus arjen tilanteissa (2 op)

Opintojakson tehtävänä on rohkaista opiskelijaa käyttämään vähäistäkin kielitaitoa vuorovaikutustilanteissa ja hyödyntämään kieltä väylänä omien mielenkiinnon kohteiden pariin, myös maailmankuvan laajentamiseksi.

SAB33 Monenlaista elämää (2 op)

Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelijaa muodostamaan kokonaisnäkemys perustason alkeisvaiheesta ja edistymisestä kohdekielen opinnoissa. Tarvittaessa huomiota kiinnitetään B2-oppimäärää peruskoulun puolella opiskelleen opiskelijan opintojen aloittamiseen.

SAB34 Kieli ja kulttuuri maailmalla (2 op)

Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelijaa hyödyntämään kohdekieltä tiedonhankinnan välineenä. Opintojaksossa vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan opiskelijaa toimimaan oman kulttuurinsa lähettiläänä.

SAB35 Hyvinvointi ja huolenpito (2 op)

Opintojakson tehtävänä on tarjota opiskelijalle välineitä ilmaista kohdekielellä tuntemuksiaan ja mielipiteitään. Opintojaksossa harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa.

SAB36 Kulttuurielämää (2 op)

Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelija kielialueen kulttuurisesti ja historiallisesti keskeisten aiheiden pariin. Opintojaksossa rohkaistaan opiskelijaa käyttämään kohdekieltä itselle kiinnostavia kulttuuri aiheita tutkiessa. Opintojakson aikana opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen.

SAB37 Opinnot, työ ja tulevaisuus (2 op)

Opintojakson tehtävänä on vahvistaa opiskelijan itsetuntoa kielenkäyttäjänä tarjoamalla mahdollisuuksia pohtia ja harjoitella kieltä erilaisissa jatko-opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa.

SAB38 Ajankohtaiset aiheet ja media (2 op)

Opintojakson tehtävänä on rohkaista opiskelijaa lukemaan ja tulkitsemaan oman kielitaitonsa mukaisesti eri tasoisia ja pituisia tekstejä. Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita ja syvennetään taitoa tuottaa kieltä vuorovaikutustilanteen edellyttämällä tavalla ottaen huomioon viestin vastaanottaja.

Koulukohtaiset opinnot

SAB39 Saksan kertausta (2 op)

Opintojakso valmistaa opiskelijaa saksan lyhyen oppimäärän ylioppilaskokeeseen. Opintojakso valitaan viimeisenä opiskeluvuotena.

RANSKA / VENÄJÄ (B3-KIELI)

Opintojaksojen suoritusjärjestys

Ensimmäisenä opiskeluvuotena suositellaan suoritettavaksi B3-kielestä kolme ensimmäistä opintojaksoa.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

RAB31 / VEB31 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen

Tutustutaan uuteen kieleen ja vertaillaan sitä opiskelijoiden jo osaamiin kieliin. Arjen vuorovaikutustilanteita ja niissä tarvittavia viestintästrategioita. Sanaston ja kieliopin alkeita.

RAB32 / VEB32 Vuorovaikutus arjen tilanteissa

Matkustamiseen liittyviä sosiaalisen kohtaamisen tilanteita ja tavanomaisia asiointitilanteita. Opetellaan monipuolista viestintästrategioiden käyttöä. Sanastoa laajennetaan ja opitaan lisää rakenteita.

RAB33 / VEB33 Monenlaista elämää

Opintojaksolla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin ja verkostoihin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin

RAB34 / VEB34 Kieli ja kulttuuri maailmalla

Opintojaksolla kiinnitetään huomiota sosiaalisten koodien mahdollisiin eroavuuksiin vuorovaikutuksessa. Harjoitellaan pienimuotoista kirjallista viestintää. Aihepiirit käsittelevät viestintää kulttuurien välisissä kohtaamisissa Suomessa ja ulkomailla.

RAB35 / VEB35 Hyvinvointi ja huolenpito

Opintojaksolla opetellaan eri viestintäkanavia käyttäen toimimista keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysneuvotteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista. Tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin teksteihin ja harjoitellaan keskustelemaan niihin liittyvistä asioista. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.

RAB36 / VEB36 Kulttuurielämää

Opintojaksolla vahvistetaan monilukutaitoa. Tutustutaan kohdekielisen kielialueen tai -alueiden kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta.

RAB37 / VEB37 Opinnot, työ ja tulevaisuus

Opintojaksolla kiinnitetään huomiota viestinnän kulttuuriseen sopivuuteen. Aihepiirit liittyvät kouluun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin.

RAB38 / VEB38 Ajankohtaiset aiheet ja media

Opintojaksolla jatketaan keskusteluharjoituksia ja kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen yhteistyöhön. Aihepiirit nousevat luonnosta, erilaisista asuinympäristöistä sekä kestävästä elämäntavasta.

RAB39 / VEB39 Ranskan kertausta / Venäjän kertausta

Opintojakso valmentaa ylioppilastutkintoon. Sen aikana käsitellään ylioppilastutkinnon tyyppisiä tehtäviä: kuullun- ja luetunymmärtämistehtäviä, rakennetehtäviä sekä harjoitellaan ainekirjoitusta oppilaiden tarpeiden mukaan.

MATEMATIIKKA (PITKÄ)

Opintojaksojen suoritusjärjestys

Ensimmäisenä opiskeluvuotena suoritetaan valtakunnalliset pitkän matematiikan pakolliset opintojaksot MAY1, MAA2 - MAA4. Toisena opiskeluvuotena opiskellaan loput valtakunnallisista pakollisista opintojaksoista ja koulukohtainen opintojakso MAA14. Viimeisenä opiskeluvuotena suositellaan suoritettavaksi valtakunnalliset syventävät opintojaksot MAA10 - MAA12 ja pitkän matematiikan koulukohtainen kertausjakso MAA13.

Pakolliset opinnot

MAY1 Luvut ja lukujonot

Vahvistetaan pohjaa matematiikan opinnoille lukiossa. Syvennetään keskeisten laskutoimitusten osaamista. Lisäksi tutustutaan tärkeimpiin matematiikan ohjelmistoihin.

MAA2 Funktiot ja yhtälöt 1

Käsitellään sekä polynomifunktioita että toisen ja korkeamman asteen polynomiyhtälöiden ja epäyhtälöiden ratkaisemista.

MAA3 Geometria

Pohditaan geometrian ongelmia kaksiulotteisissa tilanteissa käyttäen hyväksi kuvioiden ja kappaleiden yhdenmuotoisuutta sekä suora- ja vinokulmaisen kolmion trigonometriaa.

MAA4 Analyttinen geometria ja vektorit

Tutustutaan koordinaatistoon vektoreiden avulla sekä tutkitaan kuvioiden ominaisuuksia, etäisyyksiä ja kulmia. Luodaan yhteyksiä geometrinen ja algebrallisten käsitteiden välille käsiteltäessä suoran, ympyrän ja paraabelin yhtälöitä, yhtälöryhmän ratkaisemista ja etäisyyksien määrittämistä.

MAA5 Funktiot ja yhtälöt 2

Opitaan tutkimaan trigonometrisia funktioita yksikköympyrän avulla ja ratkaisemaan trigonometrisia yhtälöitä. Tutkitaan juuri-, eksponentti- ja logaritmifunktioita sekä ratkotaan niihin liittyviä yhtälöitä.

MAA6 Derivaatta

Opitaan derivoimaan polynomi- ja rationaalifunktioita, juurifunktioita, sini- ja kosinifunktioita sekä eksponentti- ja logaritmifunktioita. Harjoitellaan derivointiin liittyviä sääntöjä. Opitaan tutkimaan funktion kulkua ja määrittämään ääriarvoja.

MAA7 Integraalilaskenta

Määritetään alkeisfunktioiden integraalifunktioita ja opitaan määrätyn integraalin ja pinta-alan välinen yhteys.

MAA8-9 Tilastot, todennäköisyys ja talous

Havainnollistetaan diskreettejä ja binomijakaumia. Perehdytään tilastoihin ja todennäköisyyteen liittyviin käsitteisiin. Harjoitellaan klassista ja tilastollista todennäköisyyttä. Harjoitellaan korkoihin, talletukseen ja lainaan liittyviä laskuja. Tutustutaan taloudellisiin tilanteisiin soveltuviin matemaattisiin malleihin, joissa hyödynnetään lukujonoja ja summia.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

MAA10 3D-geometria

Vahvistetaan vektorilaskennassa opittuja taitoja ja harjoitellaan vektoriesitystä kolmiulotteisessa koordinaatistossa. Sovelletaan differentiaali- ja integraalilaskentaa avaruusgeometriassa.

MAA11 Algoritmit ja lukuteoria

Harjoitellaan algoritmisen ajattelun peruskäsitteitä sekä algoritmien ohjelmointia. Tutustutaan lukuteorian peruskäsitteisiin ja lauseisiin.

MAA12 Analyysi ja jatkuva jakauma

Syvennetään, täydennetään ja sovelletaan differentiaali- ja integraalilaskennan taitoja. Tutkitaan funktion jatkuvuutta ja derivoituvuutta, käänteisfunktioita, raja-arvoa äärettömyydessä, epäoleellisia integraaleja sekä jakaumia.

Koulukohtaiset opinnot

MAA13 Pitkän matematiikan kertaus

Kerrataan aiempien opintojaksojen keskeiset sisällöt.

MAA14 Matematiikan työpaja

Vahvistetaan matemaattista osaamista. Harjoitellaan Geogebrian ja kaavaeditorin käyttöä sekä taulukko- ja CAS-laskentaa.

MATEMATIIKKA (LYHYT)

Opintojaksojen suoritusjärjestys

Matematiikasta suoritetaan ensimmäisenä opiskeluvuotena pakolliset opintojaksot MAY1, MAB2 ja MAB3. Toisena opiskeluvuotena suoritetaan pakolliset opintojaksot MAB4, MAB5 ja MAB6-7, sekä koulukohtainen kurssi MAB10. Viimeisenä opiskeluvuotena suositellaan suoritettavaksi syventävät opintojaksot MAB8 ja MAB9 sekä koulukohtainen kurssi MAB11.

Pakolliset opinnot

MAY1 Luvut ja yhtälöt

Vahvistetaan pohjaa matematiikan opinnoille lukiossa. Syvennetään keskeisten laskutoimitusten osaamista. Lisäksi tutustutaan tärkeimpiin matematiikan ohjelmistoihin.

MAB2 Lausekkeet ja yhtälöt

Matematiikkaa jokapäiväisen elämän ongelmien ratkaisemisessa. Yhtälöiden, polynomifunktioiden ja lukujonojen käsittelyä ja soveltamista.

MAB3 Geometria

Kuvioiden ja kappaleiden geometrinen ominaisuuksien tutkimista ja geometrinen ongelmien ratkaisua. Suorakulmaisen kolmion trigonometriaa sekä pinta-alojen ja tilavuuksien laskemista.

MAB4 Matemaattisia malleja

Reaalimaailman ilmiöiden mallintaminen. Lineaarisen ja eksponentiaalisen mallin soveltaminen ja arvioiminen. Eksponenttiyhtälön ratkaiseminen logaritmin avulla.

MAB5 Tilastot ja todennäköisyys

Tilastoaineistojen monipuolinen käsittely. Tilastoaineiston havainnollistaminen tunnusluvukujen määrittäminen. Todennäköisyys ja sen määrittäminen laskulakien ja havainnollistavien mallien avulla.

MAB6-7 Talousmatematiikka

Talousmatematiikan peruskäsitteiden ja -taitojen harjoittelu. Tietolähteiden ja ohjelmistojen hyödyntäminen laskelmien tekemisessä. Talouden suunnittelu, yrittäjäyys ja kannattavuuslaskelmia. Indeksi-, korko-, verotus- ja valuuttalaskelmia.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

MAB8 Matemaattinen analyysi

Derivaatan käsite muutosnopeuden mittana. Graafinen ja numeerinen lähestymistapa. Polynomifunktion suurin ja pienin arvo. Graafiset ja numeeriset menetelmät.

MAB9 Tilastot ja todennäköisyyslaskelmat

Normaalijakauma ja jakauman normittamisen käsitteet. Tilastojen ja todennäköisyyksien monipuolinen käsittely. Toistokoe, binomijakauma, luottamusvälin käsite.

Koulukohtaiset opinnot

MAB10 Lukion matematiikan työkalupakki

Kurssilla pyritään luomaan hyvät taidot matematiikan tehokkaaseen opiskeluun. Vahvistetaan tietoteknisten työvälineiden käyttöä. Matemaattisten ohjelmistoiden, kuten Geogebra, kaavaeditori, taulukko- ja CAS-laskenta, käyttö.

MAB11 Kertauskurssi

Edellisten kurssien aihepiirien tiedot ja taidot tiivistettynä. Erilaisia sovelluksia koko oppimäärästä. Ylioppilastehtävien hyvän suorituksen hiominen.

BIOLOGIA

Opintojaksojen suoritusjärjestys

Ensimmäisenä opiskeluvuotena suositellaan opiskeltavaksi pakollinen B11 sekä syventävä B15. Opintojaksojen suoritusjärjestyksessä huomioitavaa, että B16 edellyttää B14 tietoja. Koulukohtaiset opintojaksot arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

Pakolliset opinnot

B11 Elämä ja evoluutio

Biologia tieteenä ja tieteellisen tutkimuksen vaiheet. Elämän tunnuspiirteet ja edellytykset. Solun perusrakenne ja DNA:n perustoiminta. Suvullinen ja suvuton lisääntyminen. Evoluutio. Eliökunnan luokittelu.

B12-3 Ekologia ja ympäristö

Ekologian perusteissa tutustutaan eliöiden välisiin suhteisiin ja aineiden luonnolliseen kiertokulkuun. Aiheena myös monimuotoisuus Suomessa ja muualla maailmassa. Ympäristö-osuudessa keskeisinä teemoina luonnon monimuotoisuutta uhkaavat tekijät ja ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin. Opintojaksolla käydään läpi myös ratkaisuja ympäristöongelmiin sekä keinoja suojella monimuotoisuutta ja saavuttaa kestävä tulevaisuus.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

B14 Solu ja perinnöllisyys

Syvennetään ymmärrystä solun rakenteesta ja toiminnasta. Tarkastellaan myös solun toiminnan ohjaamista, solujen lisääntymistä ja periytymisen perusteita. Opintojaksolla toteutetaan myös pienimuotoinen kokeellinen työ.

B15 Ihmisen biologia

Ihmisen elinten ja elimistöjen rakenteet. Aineenvaihdunta ja sen säätely. Elimistön viestintäjärjestelmät ja puolustusmekanismit. Lisääntyminen. Ihmiselimistön toimintaa mittaava pienimuotoinen tutkimus.

B16 Biotekniikka ja sen sovellukset

Biologisen tutkimuksen merkitys tulevaisuuden ongelmien ratkaisemisessa. Biologian erilaisia sovelluksia lääketieteessä, teollisuudessa, elintarviketuotannossa ja luonnonvarojen kestävä kehityksen mukaisessa käytössä. Keskeisesti tarkastelussa mikrobit ja niiden hyödyntäminen sekä DNA:n muokkaus ja tutkiminen geenitekniikalla. Biologian soveltamiseen liittyvä pienimuotoinen tutkimus.

Koulukohtaiset opinnot

B17 Biologian kertaus

Kerrataan biologian keskeiset asiakokonaisuudet ja käsitteet. Harjoitellaan reaalikokeeseen vastaamista sekä sähköisen koeympäristön ohjelmia.

BI8 Biologinen tutkimus

Erilaisia biologian työ- ja tutkimusmenetelmiä, johtopäätösten tekoa havaintojen perusteella, selkeän työselostuksen laatiminen, teorian ja käytännön yhteyden hahmottaminen. Työturvallisuus, solun rakenne ja toiminta, kasvien elintoiminnot, eläinten rakenne, ympäristöekologia ja bioteknologia. Sisältöjä ja tutkimuksia voidaan valita opiskelijoiden mielenkiinnon mukaan.

BI9 Suomen metsät

Syvennetään tietämystä suomalaisesta metsästä. Opintojakso sisältää maastotyöskentelyä ja teoriaa. Näkökulmia on niin metsätalouden kuin suojelun osalta. Tavoitteena on myös tunnistaa eri metsätyyppejä ja syventää lajiston tuntemusta.

BI10 Biologian kirjallisuus ja teokset

Opintojaksossa opiskelija lukee biologian aiheisiin liittyvää kirjallisuutta tai tutustuu muihin biologiaan liittyviin teoksiin (esim. dokumentteja tai taideteoksia) ja tekee niistä pieniä esityksiä tai analyysejä, jotka hän esittää opettajalle tai luokalle. Opintojakson suoritus tapahtuu siis pitkällä aikavälillä eikä ole sidonnainen vuosiluokkaan tai jaksojen aikatauluun.

MAANTIEDE

Opintojaksojen suoritusjärjestys

Maantieteen opintojaksoista suositellaan suoritettavaksi opintojen ensimmäisen vuotena pakollinen GE1-opintojakso ja syventävä GE2-opintojakso. Koulukohtaiset opintojaksot arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Pakolliset opinnot

GE1 Maailma muutoksessa

Maantiede tieteenalana. Ympäristön muutoksia ja niiden ratkaisukeinoja. Opintojaksolla painottuu ilmastonmuutos ja siihen liittyvät luonnonilmiöt, kuten kuivuus ja myrskyt. Ihmiskunnan muutoksia, joista tarkastellaan erityisesti väestönkasvuun, pakolaisuuteen ja hyvinvoinnin jakautumiseen liittyviä kysymyksiä ja tilannetta.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

GE2 Sininen planeetta

Luonnonmaantieteellinen ajattelu. Maan planetaariset liikkeet ja niistä johtuvat ilmiöt sekä vyöhykkeisyys. Ilmakehä, vesikehä ja kivikehä. Maapallon rakenne ja muuttuvat pinnanmuodot. Luonnonmaantieteellisen tiedon käyttö yhteiskunnassa ja arkielämässä.

GE3 Yhteinen maailma

Ihmismaantieteen ilmiöitä ja ihmistoiminnan alueellisia piirteitä. Luonnonvarojen ja ympäristön tarjoamien mahdollisuuksien arviointi ihmistoiminnan kannalta. Väestö, asutus ja kulttuurit. Kaupungit ja kaupungistuminen. Tuotannon alueelliset piirteet ja luonnonvarojen käyttö. Liikkuminen, palvelut ja vuorovaikutus.

GE4 Geomedia - tutki osallistu ja vaikuta

Perehdytään aiemmillä opintojaksoilla hankittujen maantieteellisten tietojen ja taitojen soveltamiseen tutkielman laatimisessa tai osallistumis- ja vaikuttamisprojektin toteuttamisessa. Keskeisiä näkökulmia opintojaksolla ovat osallistuva suunnittelu, maailmanlaajuiset kehitystrendit ja geomedian käyttö tutkimuksessa ja vaikuttamisessa.

Koulukohtaiset opinnot

GE5 Maantieteen kertaus

Kerrataan lukion maantieteen keskeiset asiakokonaisuudet ja käsitteet. Harjoitellaan sähköiseen reaalikokeeseen vastaamista.

GE6 Suomen maantiede

Suomen luonnon, maiseman sekä ihmistoiminnan kehitykseen ja vuorovaikutukseen vaikuttaneita tekijöitä. Suomen karttakuvan ja maiseman peruspiirteitä. Suomen ympäristö- ja kehityskysymyksiä sekä niiden pienimuotoinen raportointi.

FYSIIKKA

Opintojaksojen suoritusjärjestys

Fysiikan opintojaksoista pakollinen FY1-2 suoritetaan ensimmäisenä opiskeluvuotena. Myös syventävät opintojaksot FY3 ja FY4, sekä koulukohtainen FY10 suositellaan suoritettavaksi ensimmäisenä vuotena. Toisena vuotena suoritetaan syventävät FY5 ja FY6-opintojaksot, sekä koulukohtainen FY11-opintopaketti. Viimeisenä opiskeluvuotena suoritetaan syventävät FY7 ja FY8-opintojaksot sekä koulukohtainen FY9.

Pakolliset opinnot

FY1-2 Fysiikka luonnontieteinä, ympäristö ja yhteiskunta

Fysiikan merkitys historian eri vaiheissa ja nykypäivänä. Fysikaalisen tiedon rakentumisen periaatteet. Luonnontieteellisten kokeiden toteuttaminen. Energian tuotanto ja vaikutukset ympäristöön.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

FY3 Energia ja Lämpö

Fysiikan merkitys energiantuotannon ratkaisuissa ja kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa. Lämpöilmiöiden käsitteitä ja sääntöjä. Energia-käsitteen laajentaminen. termofysiikan käsitteiden ja mallien soveltaminen kestävään kehitykseen.

FY4 Voima ja liike

Fysiikan merkitys yksilön ja yhteiskunnan turvallisuudelle. Vuorovaikutus, tasainen ja tasaisesti kiihtyvä suoraviivainen liike. Newtonin lait, voimakuvio ja voimien yhteisvaikutus. Liike- ja potentiaalienergia sekä mekaanisen energian säilymislaki. Graafiset esitykset ja mittaaminen.

FY5 Jaksollinen liike ja aallot

Tasainen ympyräliike, gravitaatiovuorovaikutus, harmoninen voima ja värähdysliike. Planetaarinen liike ympyräliikkeenä. Jaksollinen liikkeen kuvaaminen. Aaltoliikkeen synty ja aaltojen eteneminen. Ääni ja mekaaninen värähtely.

FY6 Sähkö

Fysiikan ja teknologian merkitys yhteiskunnassa. Sähköön liittyvät peruskäsitteet. Jännitteen ja sähkövirran mittaaminen. Kytkeiden tekeminen. Virtapiireihin ja sähkökenttään liittyvät lait.

FY7 Sähkömagnetismi ja valo

Fysiikan merkitys energia- ja viestintäteknologiassa. Magnetismi, sähkömagneettinen induktio, magneettivuoto, induktiolaki ja Lenzin laki. Vaihtovirran synty ja energian siirto sähkövirran avulla. Sähkömagneettisen säteilyn spektri ja valoon liittyvät ilmiöt.

FY8 Aine, säteily ja kvantittuminen

Eri säteilylajien tunnistaminen. Säteilyn hiukkasluonne ja hiukkasten aaltoluonne. Energia-käsite laajenee: massan ja energian ekvivalenssi. Kvanttifysiikkaan perustuva teknologia. Kvanttifysiikkaan perustuva maailmankuva alkeishiukkasfysiikasta kosmologiaan.

Koulukohtaiset opinnot

FY9 Lukion fysiikan kokonaiskuva

Valmistautuminen yo-kokeeseen: fysikaalisuus fysiikan tehtävien ratkaisussa, tehtäviä eri opintojaksoista ja vanhoista yo-kokeista.

FY10 Fysiikan työkurssi

Fysiikan työ- ja tutkimusmenetelmien harjoittelua ohjelmistoja hyödyntäen. Työt tukevat fysiikan opintojaksojen FY1-4 sisältöjä. Tutustutaan mielenkiintoisiin fysiikan ilmiöihin tutkimusten kautta.

FY11 Fysiikan tutkimuskurssi

Fysiikan työ- ja tutkimusmenetelmien harjoittelua ohjelmistoja hyödyntäen. Työt tukevat fysiikan opintojaksojen FY5-FY8. Tutustutaan mielenkiintoisiin fysiikan ilmiöihin tutkimusten kautta.

KEMIA

Opintojaksojen suoritusjärjestys

Lukio-opintojen ensimmäisenä vuotena suoritetaan pakollinen opintojakso KE1-2. Lisäksi ensimmäisenä vuotena suositellaan suoritettavaksi KE3-opintojakso. Toisena opintovuotena suositellaan suoritettavaksi syventävät opintojaksot KE4 ja KE5. Opintojaksot KE6, KE7 ja KE8 suoritetaan opintojen loppuvaiheessa.

Pakolliset opinnot

KE1-2 Kemia, minä ja kestävä tulevaisuus

Kemian merkitys nykyaikana, jatko-opinnoissa ja työelämässä. Atomin rakenne ja jaksollinen järjestelmä pääpiirteissään. Alkuaineiden ja yhdisteiden ominaisuuksia, aineiden ominaisuuksien selittäminen aineen rakenteen, kemiallisten sidosten ja poolisuuden avulla. Kysymykset tiedonhankinnan lähtökohtana. Turvallinen työskentely, aineen erotusmenetelmät, aineiden ominaisuuksien tutkiminen, havainnointi ja johtopäätösten tekeminen.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

KE3 Molekyylit ja mallit

Kemian merkitys hyvinvoinnin ja terveyden kannalta, orgaanisten yhdisteiden, kuten hiilivetyjen, happi- ja typpiyhdisteiden, rakenteiden mallintaminen ja kuvaaminen erilaisilla malleilla. Avaruusrakenne ja isomeria ja orgaanisten yhdisteiden ominaisuuksien selittäminen rakenteen avulla. Ainemäärä ja pitoisuus. Työvälineiden ja reagenssien käyttö sekä liuosten valmistus ja aineen rakenteen analyysimenetelmät, kuten spektroskopia.

KE4 Kemiallinen reaktio

Tarkastellaan erilaisia kemiallisia reaktioita ja niiden merkitystä elinympäristössä. Reaktioiden tarkastelussa edetään havainnoista reaktiotuotteiden päättelyyn ja reaktioyhtälön kirjoittamiseen. Reaktioyhtälöä käytetään myös reaktion kvantitatiivisessa tarkastelussa.

KE5 Kemiallinen energia ja kiertotalous

Käsitellään kemiallista energiaa ja energian varastointi- ja hyödyntämistapoja. Perehdytään luonnontieteellisen tutkimuksen suunnitteluun sekä tarkastellaan hapettumis- ja pelkistymisreaktioita ja niiden sovelluksia.

KE6 Kemiallinen tasapaino

Kemian merkitys kestävän tulevaisuuden rakentamisessa. Kemiallisen reaktion nopeus ja siihen vaikuttavat tekijät. Homogeeninen ja heterogeeninen tasapaino sekä tasapainotilaan vaikuttaminen. Happo-emästatasapaino, vahvat ja heikot protolyytit ja puskuriliuokset. Reaktionopeuteen ja tasapainoon liittyvät graafiset esitykset sekä tutkimustulosten ja -prosessin arviointi.

Koulukohtaiset opinnot

KE7 Kemian kokonaiskuva

Muodostetaan kokonaiskuva kemian eri osa-alueista. Kerrataan kemian aiempien opintojaksojen keskeisiä sisältöjä ja vahvistetaan laskennallisia taitoja. Harjoitellaan kemian ylioppilaskokeeseen vastaamista.

KE8 Kemian tutkimuksia

Tutustutaan mielenkiintoisiin kemian ilmiöihin erilaisten työ- ja tutkimusmenetelmien avulla. Harjoitellaan kemian mittausrakenteiden ja laitteiston käyttöä sekä analysoidaan mittaustuloksia.

HISTORIA

Opintojen suoritusjärjestys

Opintojen ensimmäisenä vuotena suositellaan suoritettavaksi pakollinen HI1–opintojakso ja syventävä HI5–opintojakso. Koulukohtaiselle HI10–opintoretkelle voi ilmoittautua ensimmäisenä vuonna ja opintoretki toteutuu lukio-opintojen aikana. Toisena opiskeluvuotena suositellaan suoritettavaksi pakolliset HI2- ja HI3–opintojaksot sekä koulukohtaiset opintojaksot HI4 ja HI7. Viimeisenä vuotena suositellaan opiskeltavaksi syventävä HI6-opintojakso ja koulukohtaiset HI8- ja HI9–opintojaksot.

Pakolliset opinnot

HI1 Ihminen, ympäristö ja historia.

Opintojaksossa tarkastellaan ihmisen suhdetta ympäristöön ja yhteiskunnallista kehitystä pitkällä aikavälillä. Opetuksen näkökulma on sekä historiallisten ilmiöiden tarkastelussa että nykyisyyden selittämisessä. Ilmiötä tarkastellaan sekä eurooppalaisesta että globaalista näkökulmasta. Opintojaksossa tutustutaan yhteiskunnallis-taloudellisten rakenteiden keskeisiin muutoksiin sekä sosiaali- ja ympäristöhistoriaan maanviljelyksen alusta nykyaikaan. Opintojaksossa harjoitellaan monipuolisen historiallisen lähdeaineiston hyödyntämistä.

HI2 Kansainväliset suhteet

Opintojaksossa tarkastellaan kansainvälisen politiikan keskeisiä ilmiöitä, valtasuhteiden muutoksia ja niiden taustoja 1800-luvun lopulta nykypäivään. Opintojaksossa analysoidaan kansainvälistä politiikkaa erilaisista taloudellisista ja ideologista näkökulmista. Keskeisiä teemoja ovat vastakkainasettelun ja yhteistyön välinen jännite, tasapainon ja turvallisuuden tavoittelu sekä erilaisten poliittisten järjestelmien kilpailu. Opintojaksossa syvennetään tiedon hakemisen, analysoinnin ja tuottamisen taitoja sekä perehdytään erityyppisten lähteiden tulkintaan ja arviointiin.

HI3 Itsenäisen Suomen historia

Opintojakson tarkoituksena on analysoida Suomen historian keskeisiä muutosprosesseja ja kehityslinjoja taustoineen autonomian ajan lopulta nykyaikaan. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat Suomen valtiollisen ja kansainvälisen aseman kehittyminen, muutoksiin liittyvät kriisit, siirtyminen sääty-yhteiskunnasta demokraattiseen kansalaisyhteiskuntaan sekä poliittiset, taloudelliset ja kulttuuriset murrokset. Opintojaksossa perehdytään Suomen historian erilaisiin lähteisiin, muuttuviin tulkintoihin ja historian tiedon käyttöön. Lisäksi syvennetään ymmärrystä historiallisesta empatiasta.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

HI4 Eurooppalainen ihminen

Opintojakso tarkastelee yhteiskunnallisen ajattelun, aatteiden ja ihmisoikeuksien kehittymistä sekä myyttisiä, uskonnollisia ja tieteellisiä maailmanselityksiä antiikista nykypäivään. Opintojaksossa perehdytään kulttuuriperintöön, taiteeseen ja tieteeseen oman aikansa ilmentäjinä Euroopassa. Tarkastelun kohteena on eurooppalainen ihminen, yksilön ja yhteiskunnan suhde sekä sukupuoli ja arkielämä.

HI5 Ruotsin itämaasta Suomeksi

Opintojakso tarkastelee Suomen kehitystä osana Itämeren alueen historiaa autonomian ajalle asti.

HI6 Maailman kulttuurit kohtaavat

Opintojaksolla tarkastellaan eurooppalaisten ja Euroopan ulkopuolisten kulttuurien kohtaamista ja vuorovaikutusta historian eri aikoina.

Koulukohtaiset opinnot

HI7 Maailmantilanne nyt

Tarkastellaan ajankohtaisia kansainvälisiä tapahtumia ja niiden taustoja. Opintojaksolla harjoitellaan historiallisen tutkielman tekemistä. Lisäksi opintojaksolla esitellään ajankohtaisia aihealueeseen kuuluvia uutisia. Tunneilla voidaan opettajan luennoinnin lisäksi pitää yksilö- tai ryhmäesitelmiä, tilannekatsauksia jne. Opintojaksolla harjoitellaan diplomatia-peliä.

HI8 Historian kertaus

Kerrataan suuret maailmanhistorian kehityslinjat, joihin Suomen historian tapahtumat linjataan. Valmistaudutaan yo-kirjoituksiin. Pääpaino on 1800- ja 1900- lukujen historiassa mutta mukaan mahdutetaan ainesta myös antiikin ja keski- sekä uuden ajan historiasta.

HI9 Diplomatia-peli

Opintojakson aikana pelataan Diplomacy-lautapeliä, joka sijoittuu ensimmäiseen maailmansotaan. Peli sisältyy mm. Turun yliopiston poliittisen historian kursseihin. Lisäksi käydään läpi ensimmäisen maailmansodan jälkitilanne Euroopassa, mm. rauhanehdot ja Kansainliiton synty. Pelaaminen kehittää monenlaisia taitoja: neuvottelua, taktiikan ja strategian taitoja sekä ymmärrystä neuvottelujen merkityksestä eri kriisien taustalla.

HI10 Antiikkia ja arkea – aikamatka Ateenaan ja sen ympäristöön

Opintoretki Ateenaan. Matka kestää noin viikon ja on omakustanteinen. Ennen matkaa tutustutaan kreikan kulttuuriin ja kieleen mahdollisuuksien mukaan.

YHTEISKUNTAOPPI

Opintojen suoritusjärjestys

Yhteiskuntaopin pakollisista opinnoista YH1 valitaan lukion ensimmäisenä, YH2 kolmantena ja YH3 toisena vuonna. Koulukohtainen YH5 suoritetaan ensimmäisenä vuonna. Syventävä YH4 suositellaan suoritettavaksi toisena ja koulukohtainen opintojakso YH6 viimeisenä vuonna.

Pakolliset opinnot

YH1 Suomalainen yhteiskunta

Opintojakso perehdyttää valtiollisiin ja yhteiskunnallisiin järjestelmiin ja niissä vaikuttamiseen. Opintojakso keskittyy suomalaisen yhteiskunnan analyysiin valtio-opin, sosiaalipolitiikan ja sosiologian käsitteistöä ja teorioita hyödyntäen. Keskeisiä näkökulmia ovat demokratia, ihmisoikeudet, yhteiskunnan perusrakenteiden kehitys, valta sekä vaikuttaminen aktiivista ja osallistuvaa kansalaisuutta korostaen.

YH2 Taloustieto

Taloustieteisiin pohjautuva opintojakso johdattaa ymmärtämään talouden toimintaperiaatteita ja ajankohtaista talouspoliittista keskustelua. Opintojaksossa käsitellään mikro- ja makrotalouden kysymyksiä kotitalouksien, yritysten ja julkisen talouden näkökulmista. Opintojaksossa perehdytään talouden ja politiikan kytköksiin sekä työnteon ja yrittämisen merkitykseen hyvinvointivaltion rahoittamisessa. Lisäksi tarkastellaan talouden ja ympäristön suhdetta kestäväen kehityksen näkökulmasta.

YH3 Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma

Opintojakso perehdyttää Suomen ja Euroopan asemaan globalisoituvassa maailmassa sekä Euroopan taloudelliseen ja poliittiseen yhdentymiseen. Opintojaksossa seurataan ajankohtaisia maailman tapahtumia käyttäen monipuolisia tietolähteitä. Opiskelijaa kannustetaan osallistumaan erilaisia kansainvälisen politiikan ilmiöitä koskevaan keskusteluun ja toimimaan globaalikansalaisena. Opintojaksossa on mahdollista toteuttaa tutkivaa oppimista.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

YH4 Kansalaisen lakitieto

Opintojaksossa perehdytään Suomen oikeusjärjestyksen ja oikeuden käytön perusasioihin. Opintojaksossa harjaannutetaan oikeudelliseen ajatteluun, tutustutaan tärkeimpiin oikeudellisiin sopimuksiin ja tiedon lähteisiin sekä paneudutaan tavanomaisten oikeusasioiden hoitamiseen. Painopiste on yksilön kannalta keskeisissä oikeudellisissa näkökulmissa.

Koulukohtaiset opinnot

YH5 Taloustaito

Tutustutaan arjessa vastaan tuleviin talouden asioihin, esim. verotukseen, Kelan asiointiin ja luotonottoon.

YH6 Yhteiskuntaopin kertaus

Opintojakso on hyödyllinen kertaus ylioppilaskirjoituksia ja yliopiston pääsykokeita varten. Opintojakson aikana on mahdollista nostaa esille tiettyjä teemoja ja käydä niitä läpi syvällisesti. Harjoitellaan yo-tehtäviin vastaamista.

FILOSOFIA

Opintojaksojen suoritusjärjestys

Filosofian pakollinen opintojakso 1 suoritetaan ensimmäisenä vuonna ja pakollinen opintojakso 2 suoritetaan toisena vuonna. Syventävät opintojaksot 3 ja 4 tehdään kolmantena vuonna.

Pakolliset opinnot

FI1 Johdatus filosofiseen ajatteluun

Pohditaan mitä filosofia on, miten filosofisia ongelmia ratkaistaan. Mitkä ovat arkitiedon ja tieteellisen tiedon erot. Perehdytään kriittisen ajattelun tapoihin ja merkitykseen sekä harjoitellaan perustelemisen taitoa.

FI2 Etiikka

Tarkastellaan eettisiä ongelmia yleisestä ja omasta näkökulmasta sekä tarkastellaan filosofian eettisiä teorioita. Pohditaan myös omien arvojen ja valintojen pohjaa sekä harjoitellaan perustelemaan omia eettisiä ajatuksia. Käsitellään myös mm. ympäristöetiikkaa, ammattietiikkaa ja ihmisoikeuksia.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

FI3 Yhteiskuntafilosofia

Yhteiskuntafilosofian keskeiset käsitteet. Mitkä ovat yksilön oikeudet ja velvollisuudet yhteiskunnassa? Poliittiset ihanteet, sekä ajankohtaiset yhteiskunnalliset kysymykset. Valta ja valtio yhteiskunnallisina käsitteinä

FI4 Totuus

Pohditaan metafysiikan keskeisiä kysymyksiä, miten todellisuutta hahmotetaan? Mihin totuus perustuu? Mitä tieto on? Opetellaan erottamaan mielipiteet tosiasioista sekä tarkastellaan näkökulmien merkitystä totuuteen.

PSYKOLOGIA

Opintojaksojen suoritusjärjestys

Psykologian opintojaksoista pakollinen PS1-jakso valitaan lukio-opintojen ensimmäisenä vuotena. Syventävät opintojaksot (PS2, PS3, PS4 ja PS5) voi suorittaa vaihtoehtoisessa järjestyksessä. Koulukohtaiset opintojaksot valitaan siten, että PS6-kurssi suoritetaan 1. opiskeluvuotena, PS8-kurssi 2. opiskeluvuotena ja PS7-kurssi 3. opiskeluvuotena.

Pakolliset opinnot

PS1 Toimiva ja oppiva ihminen

Tutustutaan psykologiaan tieteenä, psykologian sovelluskohteisiin ja psykologisten ilmiöiden selittämiseen. Opiskelija saa perustiedot ihmisen psykologisista toiminnoista kuten tunteista, motivaatiosta, tiedonkäsittelystä ja oppimisesta. Lisäksi tunneilla tutustutaan toimintaa ohjaaviin psyykkisiin, biologisiin ja sosiaalisiin tekijöihin. Opiskelija oppii myös havainnoimaan ja pohtimaan omaa sekä muiden ihmisten toimintaa psykologisten käsitteiden ja mallien avulla.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

PS2 Kehittyvä ihminen

Tarkastellaan ihmisen psyykkistä kehitystä sekä kehitykseen vaikuttavia hermoston toiminnan periaatteita. Kehityspsykologian teoriat, psyykkisen kehityksen yhteydet biologisiin ja sosiaalisiin tekijöihin, kehitykseen vaikuttavat tekijät ja kehityksen tutkiminen ovat keskeisiä teemoja.

PS3 Tietoa käsittelevä ihminen

Perehdytään ihmisen tiedonkäsittelyn toimintoihin sekä näiden toimintojen taustalla oleviin hermostollisiin perusteisiin ja niiden tutkimiseen. Käsiteltäviä aiheita ovat mm. havaitseminen, tarkkaavaisuus ja muisti. Lisäksi perehdytään johonkin valinnaiseen korkeampaan kognitiivisen toiminnon ilmiöön, kuten kieleen, ongelmanratkaisuun, päätöksentekoon tai asiantuntijuuteen.

PS4 Tunteet ja mielenterveys

Tarkastellaan tunteita, psyykkistä hyvinvointia ja mielenterveyttä sekä niihin liittyvää tutkimusta. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää psyykkiseen hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä ja osaa soveltaa niitä omaan elämäänsä. Lisäksi tavoitteena on ymmärtää tunteiden, nukkumisen ja mielenterveyden yleisiä psykologisia tekijöitä ja näiden merkitystä ihmisen hyvinvoinnille.

PS5 Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen

Tarkastellaan ihmisen persoonallisuutta ja sen tutkimusta sekä yksilöiden välisiä eroja ja sosiaalisen ympäristön merkitystä ihmisen toimintaan. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää persoonallisuus-käsitteen laaja-alaisuuden sekä keskeisiä yksilöiden välisiä eroja kuten temperamentti, persoonallisuuden piirteet, älykyys ja lahjakkuus.

Koulukohtaiset opinnot

PS6 Sosiaalinen ihminen

Tutustutaan sosiaalipsykologian käsitteistöön, joista keskeisiä ovat esim. arvot, asenteet, kiintymyssuhteet, viestintä, valta, roolit ja normit. Tarkastellaan ihmisen kehittymistä yhteisön jäseneksi, ryhmien syntyä ja merkitystä, erilaisia ryhmäsuhteita ja ryhmädynamiikkaa.

PS7 Psykologian kertauskurssi

Kerrataan psykologian keskeiset teoriat ja tutkimukset. Yhdistellään eri opintojaksojen asioita ja tarkastellaan ilmiöitä psykologisen tiedon valossa. Kerrataan psykologian keskeiset käsitteet ja pohditaan ajankohtaisia asioita psykologia-tieteen näkökulmasta.

PS8 Hyvinvointikurssi (psykologia + terveystieto)

Tutustutaan hyvinvoinnin käsitteeseen. Tutkitaan omaa hyvinvointia ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Teoriaa ja käytännön harjoituksia.

USKONTO

Opintojaksojen suoritusjärjestys

Uskonnon opintojaksoista pakollinen UE1 ja syventävä UE3 suositellaan valittavaksi lukio-opintojen 1.vuotena. Toinen pakollinen UE2-opintojakso ja syventävä UE4-opintojakso opiskellaan 2.vuotena ja UE5-UE6-opintojakso lukio-opintojen viimeisenä vuotena ennen kirjoituksia.

Pakolliset ja valtakunnalliset opinnot arvioidaan asteikolla 4-10. Koulukohtaisista opinnoista saa suoritusmerkinnän (S).

Pakolliset opinnot

UE1 Uskonto ilmiönä - juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

Opintojaksolla tarkastellaan uskontoa ilmiönä ja uskontotieteen tutkimusaloja. Käsitellään uskonnollisten ja ei-uskonnollisten katsomusten luonnetta ja monimuotoisuutta. Käsiteltäviä aiheita ovat myös Lähi-idän uskontojen kulttuuritaustat, juutalaisuus, kristinusko ja islam sekä pyhät kirjat, niiden synty, käyttö ja tulkintatavat. Opintojaksoon kuuluu myös ajankohtaiset katsomusten kohtaamiseen liittyvät kysymykset

UE2 Maailmanlaajuinen kristinusko.

Tarkastellaan kristinuskon olemusta sekä kristillisiä kirkkokuntia ja niiden historiallista taustaa. Perehdytään myös kristinuskon vaikutuksiin sekä nykytilanteeseen eri puolilla maailmaa. Opintojaksolla tutustutaan myös kristillisperäisiin liikkeisiin sekä ekumeniaan ja uskontodialogiin.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

UE3 Maailmanuskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

Opintojaksolla tarkastellaan suurten Aasiassa syntyneiden maailmanuskontojen piirteisiin sekä niiden merkitykseen kulttuurissa. Lisäksi käsitellään luonnonkansojen levinneisyyttä ja keskeisiä piirteitä. Opintojakson aiheita ovat myös Intian uskonnollinen tilanne, Kiinan nykypäivän uskonnot, shintolaisuus Japanin etnisenä uskontona sekä uusien uskonnollisten liikkeiden taustat ja piirteet.

UE4 Uskonto Suomessa

Opintojaksolla tutustutaan muinaissuomalaiseen uskontoon, kristinuskon tuloon Suomeen, Suomen kansankirkkoihin sekä uskonnollisiin vähemmistöihin. Lisäksi pohditaan uskonnon vaikutusta Suomen kulttuuriin sekä tarkastellaan uskontojen nykytilannetta Suomessa.

UE5- UE6 Uskonto, media, taide ja tiede

Uskontotieteellinen ja teologinen tutkimus. Uskonnollinen symboliikka. Raamatun tieteellinen tutkimus. Miten uskonto vaikuttaa populaarikulttuurissa? Miten uskontoa käsitellään mediassa? Uskonnon ja median suhde. Miten mediaa hyödynnetään uskonnon tutkimuksessa. Opintojaksoon kuuluu myös uskontoon liittyvän mediamateriaalin tuottaminen.

Koulukohtaiset opinnot

UE7 Uskonnon vaikutus yhteiskuntaan ja kulttuuriin

Miten uskonto vaikuttaa yhteiskunnan kehityksessä? Miten uskonnot vaikuttavat politiikassa ja taloudessa? Miten eri uskonnot näkyvät taiteessa, kirjallisuudessa ja musiikissa? Naisen asema eri uskonnoissa ja aseman muutokset. Tarkastellaan uskontojen asemaa poliittisissa kriiseissä eri puolilla maailmaa.

UE 8 Kertauskurssi

Opintojaksolla kerrataan keskeisimmät asiat uskonnon kurseista sekä valmistaudutaan yo-kirjoituksiin mm. tutustumalla yo-tehtäviin.

TERVEYSTIETO

Opintojaksojen suoritusjärjestys

Terveystiedon kurseista pakollinen TE1 suoritetaan opintojen ensimmäisenä vuotena. Syventävät kurssit TE2 ja TE3 opiskellaan toisena vuotena ja koulukohtainen TE4 opintojen viimeisenä vuotena.

Pakolliset opinnot

TE1 Terveys voimavarana

Opintojaksolla tutustutaan terveyttä määrittäviin tekijöihin ja analysoidaan niiden yhteyksiä terveyteen. Opiskelija pohtii erilaisten terveyskulttuurien ilmiöiden muodostumista ja arvioi niiden merkitystä terveydelle. Tutustutaan erilaisiin sosiaalipsykologisiin malleihin ja teorioihin. Lisäksi pohditaan omiin elintapoihin vaikuttavia tekijöitä ja arvioidaan niiden vaikutuksia omalle ja lähipiirin terveydelle sekä kuinka terveyttä edistäviä elintapoja voidaan ylläpitää ja ehkäistä.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

TE2 Terveys ja ympäristö

Opintojaksolla tutustutaan tutkimustiedon hankkimisen periaatteisiin ja tutkimusprosessin vaiheisiin sekä kuinka terveyskäyttäytymisen ja toimintakyvyn liittyvistä aiheista voidaan saada luotettavaa ja monipuolista tietoa. Tiedonhaun taidot ja tiedon kriittinen arviointi sekä terveysviestinnän moniulotteisuuden ymmärtäminen kuuluu oleellisena osana opintojaksoa. Opiskelijan omien elintapojen merkitys sekä fyysisen ja psykososiaalisen ympäristön yhteys terveyteen tulevat tutuksi. Riippuvuuden muodot ja niiden syntyyn vaikuttavat tekijät sekä riippuvuudesta aiheutuvat haitat tulee opiskelijan omaksua.

TE3 Terveys ja yhteiskunta

Opintojaksolla perehdytään yhteiskunnallisiin olosuhteisiin, sosiaali- ja terveystieteeseen, tieteen ja teknologian muutoksiin ja näiden yhteyksiin ihmisen terveyteen. Opiskelija perehtyy tarttumattomiin ja

tartuntatauteihin sekä niiden ehkäisykeinoihin ja merkitykseen yksilölle sekä yhteiskunnalle. Terveyspalveluiden osalta opiskelija oppii arvioimaan kriittisesti niiden järjestämistä ja tuottamista sekä mihin hakeutua erilaisissa tilanteissa. Lisäksi perehdytään omahoitoon ja itsehoitoon. Opintojaksolla perehdytään eettisiin kysymyksiin ja pohditaan eri ratkaisujen yhteyttä terveyden eri tasoilla.

Koulukohtaiset opinnot

4. Terveystiedon kertauskurssi TE4

Kurssin keskeisenä tavoitteena on kerrata ja syventää terveystiedon keskeisiä sisältöalueita. Tarkoituksena on kerrata jo opittuja asioita, opetella oikeaoppista vastaustekniikkaa ja saada varmuutta sähköisten ohjelmistojen käyttöön. Aihealueet ovat TE1-TE3 opintojaksoilla käydyt asiat.

KUVATAIDE

Opintojaksojen suoritusjärjestys

Kuvataiteen opintojaksojen pakolliset KU1 ja KU2-opintojaksot sekä syventävä KU3-opintojakso suositellaan suoritettavaksi lukio-opintojen ensimmäisenä vuotena. Toisena opiskeluvuotena suositellaan suoritettavaksi syventävä KU4. Koulukohtaiset opintojaksot (5 ja 6) suositellaan suoritettavaksi toisen tai kolmannen opiskeluvuoden aikana. Kuvataiteen lukiodiplomi-opintojakso (KULD2) suoritetaan kolmantena opiskeluvuotena. Ennen lukiodiplomin suorittamista opiskelijalla täytyy olla suoritettuna vähintään neljä (4) lukion hyväksymää kuvataiteen opintojaksoa.

Pakolliset opinnot

KU1 Omat kuvat, jaetut kulttuurit

Opintojaksolla keskitytään omaan kuvataiteelliseen tekemiseen ja tutustutaan ajankohtaisiin ilmiöihin taiteen keinoin. Opiskelija ymmärtää kuvataiteen merkityksen omassa elämässään, globaalissa maailmassa ja historiallisena jatkumona. Opiskelija käyttää ja kokeilee monipuolisesti erilaisia työvälineitä ja menetelmiä. Kurssilla opitaan katsomaan, analysoimaan ja ymmärtämään omaa ja muiden tuottamaa kuvaa.

KU2 Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt

Opintojaksolla opiskelija tutustuu rakennettuun ja luonnonympäristöön sekä muotoiluun. Opiskelijan oma ympäristö on lähtökohtana tilan, paikan ja muotoilun tutkimiselle. Opintojaksolla ideoidaan ja

tehdään luovia materiaalikokeiluja, esim. pienoismalleja ja esinesuunnittelua. Mikä tekee paikasta viihtyisän, tavarasta toimivan?

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

KU3 Kuva viestii ja vaikuttaa

Opintojakson tavoitteena on että opiskelija ymmärtää visuaalisuuden merkityksen viestinnässä. Kulttuuriperintö, nykymedia ja omat kuvat ovat kurssin keskeistä sisältöä. Kurssilla on mahdollista tutustua valokuvaan, elokuvaan, mainontaan, graafiseen suunnitteluun, verkkoympäristöön ja sosiaaliseen mediaan. Millainen kuva vaikuttaa, koskettaa, pysäyttää? Millaista viestiä välität?

KU4 Taiteen monet maailmat

Opintojaksolla tarkastellaan eri aikoina ja eri ympäristöissä tehtyä kuvataidetta. Oman kuvantekemisen kautta tutkitaan sekä ajankohtaisia että historiallisia ilmiöitä. Jaksolla opitaan myös kuvantulkinnan keinoja. Miten esimerkiksi ihmisen kuvaaminen on muuttunut aikojen kuluessa? Miten taidehistoria vaikuttaa omaan kuvalliseen ilmaisuun?

KULD2 Kuvataiteen lukiodiplomi

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan kuvataiteessa. Kuvataiteen lukiodiplomin tavoitteena on, että opiskelija osoittaa kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin laaja-alaista osaamistaan tuottamalla, tulkitsemalla ja arvottamalla monipuolisesti erilaisia kuvia. Opintojakson keskeiset sisällöt perustuvat opiskelijan lukiodiplomille asettamiin tavoitteisiin sekä hänen valitsemaansa tehtävään, näkökulmaan ja toteutustapaan. Kuvataiteen lukiodiplomi muodostuu teoksesta sekä työskentelyprosessia, itsearviointia ja kuvataiteen tuntemusta kuvaavasta portfolioista. Kuvataiteen lukiodiplomikurssin voi valita suoritettuaan hyväksytysti vähintään neljä (4) kuvataiteen opintojaksoa.

Koulukohtaiset opinnot

KU5 Piirustus ja maalaus

Erilaiset piirtämisen menetelmät, maalaustekniikat ja grafiikka. Tutustutaan myös välineiden ja tekniikoiden historiaan. Tutkiva havainnointi: tehdään töitä mallia käyttäen. Oppilas voi valita tehtävistä oman mielenkiintonsa mukaan. Osa tehtävistä voi olla luonteeltaan myös ryhmätöitä, kuten isot seinämaalaukset.

KU6 Kolmiulotteinen muotoilu

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija laajentaa muotoilun perustietoja ja -taitoja, harjoittaa ja syventää kädentaitojaan erilaisin materiaalein toteutettavissa kolmiulotteisen muotoilun tehtävissä.

Materiaaleina mm. savi, kipsi, paperimassa, kierrätysmateriaalit. Opintojaksolla useita erilaisia töitä, joista opiskelija voi valita mieleisensä.

MUSIIKKI

Opintojaksojen suoritusjärjestys

Ensimmäisenä opiskeluvuotena suositellaan, että musiikista opiskeltaisiin pakolliset opintojaksot MU1 ja MU2, sekä koulukohtaiset MU7, MU8 ja MU13 opintojaksot

Toisena vuotena suositellaan opiskeltaviksi valinnaiset MU3 ja MU4- opintojaksot, sekä koulukohtaiset MU9, MU10 ja MU14- opintojaksot.

Kolmantena vuotena suositellaan, että musiikista opiskeltaisiin koulukohtaiset MU5, MU11, MU12, MU15, sekä musiikin diplomikurssi MULD6.

Pakolliset opinnot

MU1 Intro- kaikki soimaan (2op)

Opetellaan ja kehitetään yhdessä laulu- ja musisointitaitoja. Pohditaan musiikin merkitystä, tutustutaan eri genreihin kuuntelutehtävien ja keskustelujen kautta. Tutustutaan myös musiikkiteknologian mahdollisuuksiin. Tavoitteena on löytää oma tapa nauttia musiikista!

MU2 Syke- soiva ilmaisu (2op)

Vahvistetaan oppilaan musiikillista identiteettiä suhteuttamalla suomalainen musiikkikulttuuri eurooppalaiseen musiikkikulttuuriin. Musisoinnin ja kuuntelun avulla kiinnitetään huomio omaan musiikilliseen ilmaisuun.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

MU3 Genre- globaali uteliaisuus (2op)

Opintojakson tavoitteena on ottaa haltuun erilaiset musiikinlajit, musiikkityylit ja -kulttuurit sekä niihin kytkeytyvät merkitykset ja arvostukset. Opintojakson aikana työskentelemme monipuolisesti musisoiden erilaisten musiikkityylien parissa.

MU4 Demo- luovasti yhdessä (2op)

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu musiikin käyttöön ja vaikutusmahdollisuuksiin eri taidemuodoissa, mediassa, yhteiskunnassa ja lyriikassa. Opintojakson aikana musisoidaan monipuolisesti mm. musikaali- ja elokuväsävelmien parissa.

Koulukohtaiset opinnot

MU5 Musiikin projekti (2op)

Opintojakson aikana opiskelija oppii suunnittelemaan ja toteuttamaan ryhmässä tai itsenäisesti musiikillisen kokonaisuuden, jossa hän käyttää aiemmin hankkimiaan tietoja ja taitoja. Kyseessä voi olla esimerkiksi pienimuotoinen konsertti, ohjelmaa koulun juhliin, äänite tai taiteidenvälinen projekti.

Opiskelussa käytetään monenlaisia työtapoja kuten eriytyvää harjoittelua sekä yhteismusisointia sekä haluttaessa esiintymisiä.

MU6 Musiikkikoulun päättötodistus tai vastaava oppimäärä (2op)

Musiikkikoulun päättötodistus tai vastaavan oppimäärän (instrumenttiopinnot, teoria ja säveltapailu ja musiikin tuntemus) suorittaminen lukioon tullessa tai lukio- opintojen aikana.

MU 7-12 Dolce e Prego, laulu- ja soitinyhtye (12op)

Opintojaksolle osallistujat muodostavat yhtyeen, jossa laulajat laulavat ja soittajat soittavat tai halutessaan sekä että. Opintojaksolla harjoitellaan monipuolinen ohjelmisto, esiinnyttään mm. koulun juhlissa sekä koulun ulkopuolisissa tapahtumissa ja pidetään mahdollisuuksien mukaan konsertteja. Opintojakso toteutetaan lukujärjestyksen ulkopuolella.

MU 13-15 Kiva soittaa kimpassa (6op)

Tällä opintojaksolla pääset soittamaan yhdessä toisten kanssa. Esimerkiksi musiikin diplomikurssien säestykset (1-2op), koulun juhlat (3 juhlaa/2op) tai konsertit (1-2op). Opinnot suoritetaan lukujärjestyksen ulkopuolella.

MULD6 Musiikin lukiodiplomi (2op)

Musiikin lukiodiplomin suorittamisen edellytyksenä on vähintään neljän opintojakson suorittaminen musiikissa. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija antaa näytön musiikillisesta erityisosaamisestaan ja erityisestä harrastuneisuudestaan musiikissa.

Opiskelija valmistaa musiikin taidollista ja tiedollista hallintaa osoittavan projektin tai kokoamalla näytesalkun lukioaikaisista musiikkiopinnoistaan ja -toiminnastaan. Musiikin diplomin voi toteuttaa joko yksin tai ryhmän jäsenenä.

LIIKUNTA

Opintojaksojen suoritusjärjestys

Ensimmäisen vuoden aikana suositellaan suoritettavaksi liikunnan pakollinen opintojakso LI1 (Oppiva liikkuja) sekä syventävä valtakunnallinen LI3 (Uudet mahdollisuudet). Toisena opiskeluvuotena suositellaan toisen pakollisen LI2 (Aktiivinen elämäntapa) suorittamista sekä syventävistä LI4 (vanhojen tanssi -projekti). Viimeisenä opiskeluvuotena suositellaan suoritettavaksi syventävä LI5

(Virkistystä liikunnasta). Liikunnan lukiodiplomin (LILD4) suorittamisen edellytyksenä on vähintään neljän opintojakson suorittaminen liikunnassa.

Koulukohtaisista opintojaksoista ensimmäisenä opiskeluvuotena suositellaan suoritettavaksi LI6 (Pallopelit), LI8 ja LI9 (Urheiluvalmennus). Toisena opiskeluvuotena LI7 (Kehonhuolto), LI10 ja LI11 (Urheiluvalmennus). Kolmantena vuonna suositellaan suoritettavaksi LI12 ja LI13 (Urheiluvalmennus) Neljännen vuoden syksyllä suositellaan suoritettavaksi LI14.

Pakolliset ja valtakunnalliset opinnot arvioidaan asteikolla 4-10. Koulukohtaisista opinnoista saa suoritusmerkinnän (S).

Pakolliset opinnot

LI1 Oppiva liikkuja

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää fyysisen aktiivisuuden ja toimintakyvyn terveyden ja hyvinvoinnin perusedellytyksenä. Opiskelija harjaantuu liikuntataidoissaan ja kehollisessa ilmaisussaan sekä saa tietoja ja kokemuksia fyysisten ominaisuuksien harjoittamisesta monipuolisesti. Opiskelija saa kokemuksia yhdessä liikkumisesta reilun pelin hengessä. Opiskelijan koettu liikunnallinen pätevyys vahvistuu uuden oppimisen, liikunnan tuoman ilon ja virkistykseen myötä.

Opintojakson keskeisiä sisältöjä ovat liikunnallisten perustaitojen soveltaminen ja fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen eri liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa opiskeluympäristön mahdollisuuksia monipuolisesti käyttäen.

LI2 Aktiivinen elämäntapa

Tavoitteena on opettaa ja kannustaa opiskelijaa liikunnallisen elämäntavan omaksumiseen sekä riittävän päivittäisen fyysisen aktiivisuuden saavuttamiseen. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään, että liikuntaharrastusten lisäksi toimintakykyä, terveyttä ja hyvinvointia tukeva fyysinen aktiivisuus muodostuu arjen valinnoista ja pitkäkestoisen istumisen välttämisestä.

Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat fyysisten ominaisuuksien arviointi, hengitys- ja verenkiertoelimistöä kuormittava liikunta, lihaskuntoharjoittelu ja oikein toteutetut suoritustekniikat sekä kehonhuolto. Opiskelijat ohjataan havainnoimaan arkisia toimintatapojaan ja valintojaan fyysisen aktiivisuuden ja terveyden näkökulmista. Opiskelijat saavat ohjausta ja palautetta liikunnallisen elämäntavan ja fyysisesti aktiivisen arjen toteuttamiseen.

Valinnaiset valtakunnalliset opinnot

LI3 Uudet mahdollisuudet

Opintojaksolla syvennetään erityisesti fyysiseen toimintakykyyn liittyviä taitoja ja tietoja. Tavoitteena on oman säännöllisen liikunnan edistäminen sekä fyysisten ominaisuuksien seuraaminen ja kehittäminen. Opettaja ohjaa liikuntaohjelman suunnittelua ja toteutusta. Liikuntasuunnitelma

toteutetaan mahdollisuuksien mukaan liikuntateknologiaa hyväksikäyttäen. Opintojaksolla tutustutaan myös uusiin lajeihin ja liikuntamuotoihin. Opiskelijat ja opettaja yhdessä laativat opintojakson suunnitelman.

LI4 Yhdessä liikkuen

Opintojakson tavoitteena on edistää opiskelijoiden sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja toteuttaa yhteinen projekti onnistuneesti. Työtavoissa painottuu opiskelijaryhmän aktiivinen osallisuus, toiminnallisuus ja yhteistoiminta. Sisältönä on vanhojenpäivän tanssit -projekti tai muu projektiluonteinen kokonaisuus.

LI5 Virkistystä liikunnasta

Opintojakson tavoitteena on tukea opiskelijan jaksamista ja lisätä opiskeluvireyttä rentouttavien ja elämyksellisten liikuntakokemusten kautta. Monipuoliset liikuntatehtävät mahdollistavat osallisuuden, liikunnallisen pätevyyden ja kehollisen ilmaisuuden kokemuksia. Opintojaksolla on mahdollisuus lähteä tutustumaan erilaisiin ja uusiin liikuntamuotoihin. Eri paikkakunnilla ja ulkopuolisilta toimijoilta ostetut palvelut opiskelijat maksavat itse. Opiskelijat ja opettaja yhdessä laativat opintojakson suunnitelman.

LILD4 Liikunnan lukiodiplomi

Liikunnan lukiodiplomin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan liikunnassa. Liikunnan lukiodiplomin keskeiset sisällöt muodostuvat liikuntakykyisyyden, liikuntatietojen, erityisosaamisen, harrastuneisuuden ja yhteistyötaitojen sekä portfolion muodossa tehtävän itsearviointin muodostamasta kokonaisuudesta.

Koulukohtaiset opinnot

LI6 Pallopelit

Tavoitteena on kehittää jo opittuja palloilutaitoja syventäen pelikäsitystä. Opintojaksolla on mahdollisuus pelata erilaisia pallopelejä monipuolisesti. Mahdollisuuksien mukaan pyritään tutustumaan myös uusiin palloilulajeihin. Liikunnallinen sisältö suunnitellaan yhdessä opettajan ja opiskelijaryhmän kanssa.

LI7 Kehonhuolto

Opintojakson tavoitteena on lisätä opiskeluhuvinvointia kehonhuollon kautta. Opinnoissa perehdytään kehonhuoltomenetelmiin mm. pilateksen, joogan, venyttelyiden, putkirullauksen sekä hengitys- ja rentoutusmenetelmien avulla. Opintojakson sisältö suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

LI8 - LI14 Urheiluvalmennusryhmät

Opintojaksoilla harjoitellaan tavoitteellisesti omaa urheilumuotoa kehittäen. Tavoitteena on syventää ja kehittää taidollisia sekä fyysisiä ominaisuuksia. Opintojakso on kaikille avoin. Kriteereinä vähintään kiitettävä liikunnassa peruskoulun päättötodistuksessa. Opettaja tekee ratkaisun kriteerien pohjalta pääseekö hakija valmennusryhmään. Opintojaksoilla harjoitellaan opettajan ohjauksessa sekä

yksilökohtaisesti. Myös urheilijoiden valmentajilla on mahdollisuus tulla valmentamaan aamuharjoituksiin.

TIETOTEKNIikka

Koulukohtaiset opinnot

AT1 Digitaalinen media ja kuvankäsittely

Tutustutaan digitaalisen median perusteisiin ja multimediaelementteihin (ääni, kuva, videokuva, ym.). Laaditaan harjoitustyö, joka koostuu useista pienemmistä työkokonaisuuksista. Tutustutaan myös kuvankäsittelyn perusteisiin, mm. kuvien korjailuun ja muokkaukseen.

AT2 Ohjelmointi

Tutustutaan ohjelmoinnin perusteisiin: ohjelmointikielet, ohjelmistosuunnittelu, ohjelmointi ('koodaus') jne.. sekä www-sivujen laatimiseen tarkoitetun merkkuskielen HTML5 perusteisiin. Tehdään pienimuotoinen harjoitustyö. Lopullinen kurssin sisältö määräytyy osallistujien osaamistason mukaisesti.

PET`N SCIENCE

Opintojaksojen suoritusjärjestys

Eläinlääketieteellisen linjan Pet`n Science opintojaksoista ELL1-2 suoritetaan ensimmäisenä opiskeluvuotena. Toisena opiskeluvuonna suoritetaan opintojaksot ELL3 ja ELL4. Kolmannen opiskeluvuoden keväälle sijoittuvat opintojaksot ELL5 sekä ELL6. Opintojaksot arvioidaan suoritusmerkinnöillä.

Koulukohtaiset opinnot

ELL1-2 Eläinten hoito ja hyvinvointi I

Koti-, tuotanto- ja lemmikkieläinten hoidon perusteet käytännössä ja teoriassa. Lisäksi tarkastellaan kyseisten eläinten anatomiaa, fysiologiaa ja käyttäytymispiirteitä. Opintojakson toteuttaa KPEDU:n Kannuksen yksikkö.

ELL3 Eläinten hoito ja hyvinvointi II

Syvennetään ja täydennetään edellisen opintojakson tietoja ja taitoja. Tutustutaan tarkemmin eläinlääkärin työhön. Opintojakson toteuttaa KPEDU:n Kannuksen yksikkö.

ELL4 Tutkimuksellinen ote

Opintoretkien ja kokeellisuuden avulla perehdytään tutkimuksen tekemiseen, korkeakouluihin sekä uudenaikaiseen teknologiaan.

ELL5 Pre-lääkis biologia ja kemia

Opiskelija jäsentää tulevaisuuden tavoitteitaan ja omaa osaamistaan. Opiskelija kertaan ja syventää tietämystään biologiasta ja kemiasta sekä hahmottaa suurempia oppiainerajoja ylittäviä kokonaisuuksia. Orientoituminen ylioppilaskirjoituksiin ja pääsykokeisiin.

ELL6 Pre-lääkis fysiikka ja matemaattiset apuneuvot

Opiskelija kertaan ja syventää tietämystään fysiikan aihealueilta. Opiskelija hallitsee tärkeimmät luonnontieteissä hyödynnettävät matemaattiset apuneuvot. Opiskelija valmistautuu fysiikan tietämystä vaativaan ylioppilas- ja/tai pääsykokeeseen.

OPINTO-OHJAUS

Opintojaksojen suoritusjärjestys

OP1–opintojakso suoritetaan ensimmäisenä lukuvuotena ja OP2–opintojakso hajautetusti toisen ja kolmannen lukuvuoden aikana. OP3–opintojakso alkaa ensimmäisen lukuvuoden kevätlukukaudella ja jatkuu koko toisen lukuvuoden. OP4–opintojakso suoritetaan koko lukion aikana. OP5–opintojakso suoritetaan loma-aikana.

Pakolliset opinnot

OP1 Minä opiskelijana

Perehdytään lukio-opintojen käytänteisiin ja rakenteeseen sekä ylioppilastutkintoon. Opintojakson sisältöihin kuuluu myös opiskelutaitojen kehittäminen, itsetuntemuksen lisääminen ja omien vahvuuksien löytäminen.

OP2 Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus

Keskitytään lukion jälkeisiin jatko-opintovaihtoehtoihin sekä työelämäntuntemukseen ja –taitoihin. Opintojakson aikana pyritään vahvistamaan opiskelijoiden itsetuntemusta sekä elämäsuunnittelu- ja elämönhallintataitoja.

Koulukohtaiset opinnot

OP3 Tutortoiminta

Osallistutaan toisen opiskeluvuoden aikana lukion aloittavien opiskelijoiden perehdyttämiseen. Järjestetään erilaisia tutustumis- ja teemapäiviä. Esitellään lukiota erilaisissa tilaisuuksissa vuoden mittaan. Suunnitellaan ja järjestetään yhteisöllisyyttä edistäviä tapahtumia.

OP4 Oppilaskuntatoiminta

Opintojakso suoritetaan osallistumalla kolmen opiskeluvuoden ajan aktiivisesti (luokkien luottamusopiskelijat ja varaluottamusopiskelijat) opiskelijakunnan hallituksen toimintaan.

OP5 Työelämään tutustuminen

Opiskelija tutustuu valitsemaansa työpaikkaan viikon (30-40 h) ajan. Työpaikan opiskelija voi hankkia itse tai opon avustuksella. Opintojakso toteutetaan lukujärjestyksen ulkopuolella, loma-aikana. Harjoittelupaikan kanssa tehdään sopimus ja harjoittelusta laaditaan raportti.

TEEMAOPINNOT

Teemaopinnot ovat eri tiedonaloja yhdistäviä opintoja. Ne eheyttävät opetusta ja kehittävät opiskelijoiden taitoja hahmottaa ja ymmärtää yksittäistä oppiainetta laajempia kokonaisuuksia. Teemaopintojen keskeisenä tehtävänä on tarjota mahdollisuuksia usean eri oppiaineen tietojen ja taitojen yhdistämiseen ja soveltamiseen.

Koulukohtaiset opinnot

TO1 Opiskelijan digitaidot

Tutustutaan lukiossa käytettäviin tietokoneohjelmistoihin (Abitti, MicrosoftOffice -työkalut, Google-työkalut, LibreOffice, pikatoiminnot, matematiikan ohjelmistot jne.)

TO2 Arjen taidot 1.

Opintojakson suorittaminen edellyttää osallistumista kansalaisaktiivisuutta edellyttävälle kurssille. Tällainen voi olla esim. partiojohtajakurssi, metsästäjätkinto, uinninvalvoajakurssi, ensiapukurssi, hygieniapassi jne. Opintojakso myönnetään kurssitodistusta vastaan. Sovi asiasta opinto-ohjaajan kanssa.

TO3 Arjen taidot 2.

Opintojakson suorittaminen edellyttää osallistumista kansalaisaktiivisuutta edellyttävälle kurssille. Tällainen voi olla esim. partiojohtajakurssi, metsästäjätkinto, uinninvalvoajakurssi, ensiapukurssi, hygieniapassi jne. Opintojakso myönnetään kurssitodistusta vastaan. Sovi asiasta opinto-ohjaajan kanssa.

TO4 Liikennekasvatus

Ajokortin suorittaminen.

TO5 Kulttuuritaidot 1.

Paikallisopaskoulutus.

TO6 Kulttuuritaidot 2.

Paikallisoppaana toimiminen.

TO7 Yrittäjyys

Sisältö täydentyy myöhemmin.